

# הסידות בפרשה

הרב יצחק שפירא

פרשת נשא

## ה' נושא את נושאיו

מה הקשר בין חג השבועות לפרשת נשא? מדוע מתן תורה מתואר גם בפרשת יתרו וגם בפרשת משפטים, ומה פשר ההבדלים בין התיאורים? להמשיך את האורות של שבועות לתוך שגרת החיים...

בסוף פרשת במדבר ה' מצוה את משה למנות את בני קהת. כעת בתחילת פרשתנו התורה ממשיכה לתאר את מניית בני לוי, משפחת גרשון ומשפחת מררי. הציווי על מנייתם נכתב כך 'נשא את ראש בני גרשון גם הם', המילה נשא פירושה להרים, כלומר על ידי הספירה תרומם אותם.

ה' נושא את בני לוי, כדי שהם יישאו את המשכן. תיאור זה הולם את דברי חז"ל באומרם 'הארון נושא את נושאיו'. ה' שמח בהם שהם נושאים את המשכן, ולכן הוא נשא-סופר אותם וכך הוא מרומם אותם.

פרשתנו חותמת בתיאור קורבנות הנשיאים, שהקריבו את קורבנם לכבוד חנוכת המשכן. יחד עם קורבנותם הביאו הנשיאים שש עגלות צו, שיועדו לבני גרשון ובני מררי לצורך נשיאת המשכן. כמו שאנו רואים בפסוקים:

ויאמר יהוה אל משה לאמר קח מאתם והיו לעבד את עבדת אהל מועד ונתתה אותם אל הלויים איש כפי עבדתו ויקח משה את העגלת ואת הבקר ויתן אותם אל הלויים את שתי העגלת ואת ארבעת הבקר נתן לבני גרשון כפי עבדתם ואת ארבע העגלת ואת שמנת הבקר נתן לבני מררי כפי עבדתם ביד איתמר בן אהרן הכהן.

כך אנו רואים שהפרשה כולה קשורה בעניין נשיאת המשכן, היא פותחת בנשיאת בני לוי ובתפקיד משאם, וחותמת בעגלות שהם מקבלים כדי שאיתם ישאו את המשכן.

### השיאנו את ברכת מועדיך

פרשת נשא נקראת לאחר חג השבועות. בתפילת המועדים אנו אומרים 'והשיאנו את ברכת מועדיך', אנו מבקשים מה' שהברכה השורה במועד תשרה עלינו גם לאחר המועד. בחג השבועות ה' התגלה אלינו בקולות וברקים ונתן לנו את התורה ואת לוחות הברית. מיד לאחר



מכן אנו עוברים לפרשת נשא, לציווי של ה' לעם ישראל על נשיאת המשכן והארון בתוכו, ללכת לארץ ישראל המקום בו אנו הולכים לחיות כעם ה'. כך כל שנה אנו רוצים לקחת את הגילוי הגדול שיש במעמד הר סיני, לקחת את לוחות הברית ואת התורה, לשים אותם בתוך ארון הברית ואיתם ללכת כל השנה.

המעבר מחג השבועות לפרשת נשא, מבטא את הרצון שלנו לקחת את הגילוי הגדול שהיה בהר סיני ולהכניס אותו לתוך חיי היום יום שלנו.

### **זוויות שונות במעמד הר סיני**

כאשר מתבוננים בפרשיות ספר שמות עלינו לשים לב שישנם שני תיאורים של מעמד הר סיני, תיאורים שבמידה רבה שונים זה מזה. התיאור הראשון והמוכר יותר הוא התיאור בפרשת יתרו, ואילו התיאור השני נמצא בפרשת משפטים.

בפרשת יתרו מעמד הר סיני מתואר בעיקר כגילוי הנוכחות האלוהית הגדולה ביותר, ה' בעצמו יורד על הר סיני. כמו שכתוב בכמה פסוקים:

כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני... ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה. ויוצא משה את העם לקראת האלקים מן המחנה ויטיצבו בתחתית ההר. והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד... וירד ה' על הר סיני אל ראש ההר ויקרא ה' למשה אל ראש ההר ויעל משה.

כאשר הקב"ה בעצמו מתגלה על הר סיני, עם ישראל חש יראה גדולה מאוד. היראה הייתה גדולה כל כך, עד שלבסוף בני ישראל לא עמדו במתח האדיר, והם בקשו ממשה 'דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות'.

בפרשת משפטים התיאור של מעמד הר סיני נכתב בצורה אחרת:

ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע... ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם... ויעל משה אל ההר ויכס הענן את ההר. וישכן כבוד ה' על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן. ומראה כבוד ה' כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל. ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה.

בפרשת יתרו נאמר 'כל אשר דיבר ה' נעשה', ואילו בפרשת משפטים נאמר כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע. בפרשת יתרו מתואר שה' בעצמו יורד על הר סיני, ואילו בפרשת משפטים גילוי כבוד ה' מתואר כ'כבוד ה' כאש אוכלת בראש ההר'. בפרשת יתרו נאמרות עשרת הדברות על ידי ה' בהר סיני, ואילו בפרשת משפטים ה' נותן למשה את 'לוחות האבן והתורה והמצוה', לאחר מכן משה לוקח את לוחות הברית ושם אותם בארון כדי שיוכלו לשאת אותם.



את ההבדל בין שני הפרשיות, אנו רוצים להסביר כשתי זוויות הסתכלות שהיו לעם ישראל. בפרשת יתרו מתואר האירוע בשעה שה' ירד על הר סיני, הוא יורד מלמעלה אל תוך המציאות הגשמית, וממילא מתוארת החוויה החזקה שהייתה לעם ישראל. לאחר פרשת יתרו באה פרשת משפטים בה מתוארים הרבה דינים, הנהגות החיים, החגים ועוד. לאחר כל פרטי הדינים והמצוות, מתואר שוב מעמד הר סיני הפעם בצורה יותר מיושבת. מה בעצם קרה? במעמד הר סיני היה אור גדול מאוד, אחר כך משה רבנו הסביר לעם ישראל מה המעמד הזה אומר, הוא לימד אותם את אורח החיים החדש שלהם, וכך הוא יישב אצלם בנפש את הגילוי האדיר שהיה להם. כעת עם ישראל יכול להסתכל על החוויה האדירה שהוא חווה, בזווית הסתכלות מחודשת, והוא יכול לבטא בצורה טובה יותר את הרצון שלו בגילוי הזה.

בעוד שבפרשת יתרו ה' בעצמו מתגלה מלמעלה למטה, בפרשת משפטים מתואר מעמד הר סיני דרך הרצון של עם ישראל ממטה למעלה, ולכן הם אומרים נעשה ונשמע. לאחר שעם ישראל מעבד את החויה שהייתה לו, הוא יכול לזהות בתוכו את החלקים בהם הוא מזוהה עם התורה והוא רוצה להבין אותה, ולכן הוא אומר 'נשמע'. כעת לאחר שעם ישראל מבין טוב יותר מה קרה במעמד הר סיני, הוא קורא לגילוי האלוקות שהיה שם 'כבוד ה' כאש אוכלת בראש ההר'. כלומר ה' מרומם ומאיר בראש ההר, וכאשר אנו נשמור את התורה והמצווה אנו נהיה חלק מהדבר הגדול הזה. כחלק מהביטוי לגילוי של ה' בפרשת יתרו ה' אומר את עשרת הדיברות, לעומת זאת בפרשת משפטים כאשר עם ישראל מעבד את מעמד הר סיני, ה' נותן לנו את לוחות האבן בתוך ארון הברית, כך שנוכל לשאת אותם איתנו. בפרשת משפטים מתוארת החוויה שעם ישראל נשאר איתה לאחר מעמד הר סיני, תורה, מצוות, וכבוד ה' כאש אוכלת בראש ההר – לאורה אנו צועדים.

## נעשה נשמע ונתנשא

בפרשת משפטים התורה כותבת שעם ישראל אמר 'נעשה ונשמע', ומובא בגמרא שהקב"ה 'מתפעל' מעם ישראל שהם אומרים נעשה קודם לנשמע. בעצם כאן טמונה ה'עבודה' שלנו, ככל שאנו נתמסר לשאת את המשא הכבד הזה על שכמנו (נעשה), כך נהיה כלים גדולים יותר לגילוי של כבוד ה' וממילא התורה יותר תתיישב בתוכנו (נשמע). כאשר התורה מיושבת בתוכנו היא מרוממת אותנו.

כך בעבודת האדם כאשר יש לו גילוי מלמעלה, הוא יכול לזכות ליראת ה', כמו התיאור המתואר בפרשת יתרו. אך גם בשעה שהאדם לא מרגיש שיש לו גילוי מלמעלה, הוא יכול להתמסר לשאת את משא התורה וכך לזכות לגילוי כבוד ה' כמו התיאור בפרשת משפטים.

כעת אנו חוזרים לפרשת נשא שבאה לאחר חג השבועות, כאשר אנו לוקחים את האור הגדול של מתן תורה ולוקחים אותו איתנו – השיאנו את ברכת מועדיך, הקב"ה נשא את ראש בני קהת הנושאים את המשכן, ואת בני ישראל הנושאים את משא התורה.

שבת שלום!

בית ישיבת עוד יוסף חי

